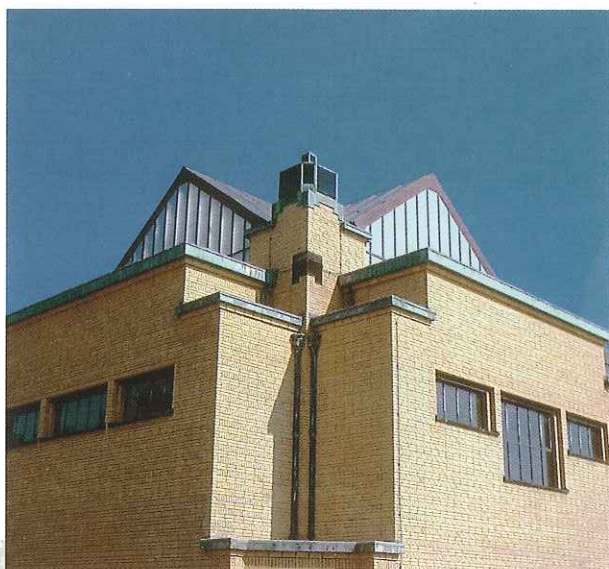

Het gerestaureerde Gemeentemuseum in Den Haag: Lichter, vrolijker en zonder gebreken

De meest omvangrijke en kostbare restauratie van een jong monument in Nederland werd eind 1998 door Hillen & Roosen afgerond: de 52 miljoen kostende restauratie van het Haags Gemeentemuseum. Directeur Hans Locher over het resultaat: 'Als ik nu kijk naar het museum zie ik een volstrekt nieuwe gedaante van het museum waar ik voor de renovatie al het falen zag'.

Eerste directeur en bouwheer van het Gemeentemuseum was H.E. van Gelder (1876-1960). Hij vroeg Berlage in 1919 een gemeentemuseum te ontwerpen. Acht jaar later kwam Van Gelder met een definitief voorstel aan de gemeenteraad. Weer acht jaar later, in 1935, opende het Gemeentemuseum haar deuren. In 1992 was het Hans Locher die, eerst als hoofdconservator en later als directeur van het museum, in gesprek ging met de gemeente Den Haag over de restauratie van het museum.

Plan van aanpak

Locher presenteerde samen met monumentenzorg, projectleider Jan Nies en restauratie-architect Job Roos een plan van aanpak voor de restauratie. In dit plan werden vijf modellen geschetst die varieerden van een absoluut minimale restauratie tot een luxueu-

ze versie. Dat de gemeente niet koos voor het meest luxueuze model betreurt Locher geenszins: de volledige airconditioning die in dit plan voorgesteld werd zou een grotere ingreep in het gebouw zijn geweest dan strikt noodzakelijk.

Om tot het plan van aanpak te komen moesten verschillende keuzes gemaakt worden. Puur herstel van het gebouw was gezien de staat van het pand onmogelijk. Soms moest er echt gerenoveerd worden en dit renoveren zou een interpretatie zijn van het oorspronkelijke ontwerp van Berlage. Het team van monumentenzorg, Jan Nies, Job Roos en Hans Locher was het niet altijd eens, maar kon steeds weer tot overeenstemming komen. Zo overlegden ze over de keuze van materialen, de plaats van wandcontacten en beveiligingscamera's en het al dan niet terugbrengen van houten lambriseringen. Tijdens de renovatie moest het plan van aanpak af en toe worden bijgesteld. Zo bleek het onmogelijk het museum gedurende de restauratie gedeeltelijk open te houden zoals eerst het plan was geweest. Het telkens verhuizen van de collectie belastte het museum personeel en de collectie te zeer en ook was het moeilijk bouwstof, lawaai en trillingen buiten de nog geopende delen van het museum te houden. Vandaar dat besloten werd het museum voor anderhalf jaar te sluiten.

De Modegalerij

De restauratie zorgde er niet alleen voor dat het uiterlijk van het museum weer werd teruggebracht in de stijl van Berlage, ook vond er een enorme uitbreiding van het museum plaats. Onder de binnentuin van het museum werd een gat van twee meter diepte

adres: Stadhouderslaan 41

	herkomst: Hillen & Roosen Perspectief	datum: 1999
		neg.nr.:

Vooral aan de voorzijde van het gebouw hadden regen, zon en vorst schade aangericht. Kapotte stenen werden vervangen door zorgvuldig nagemaakte stenen.

gegraven, waarna de tuin met een damwand werd omzoomd. Daarna werd met een enorme kraan een zandzuiger over het museumdak getild, die een 'vijver' met een diepte van drie meter liet ontstaan. Deze methode gebruikte men om schade aan het gebouw als gevolg van bemaling te voorkomen. Nadat met de zandzuiger de gewenste diepte was bereikt, werden 165 ankers in de bodem gedreven. Zo kon worden voorkomen dat de betonnen vloer die men wilde aanbrengen op het grondwater zou gaan drijven. Deze vloer, met een dikte van 80 cm, werd aangebracht via een 'natte' bouwmethode: duikers stortten het speciaal voor dit doel vervaardigde beton op de bodem van de vijver. Nadat de vloer was gehard, werd het water weggepompt en konden de wanden en het dak worden aangebracht. De ontstane ruimte met een oppervlakte van 1000 m² werd ingericht als Modegalerie waar de kostuumcollectie van het museum een plaats vond.

De museumgevels

Vooral aan de voorzijde van het gebouw hadden regen, zon en vorst schade aangericht. Kapotte stenen werden met behulp van een speciale diamantzaag (die in een keer 12 cm doorzaagt) verwijderd. Na gedetailleerd onderzoek van de stenen werden de oorspronkelijke stenen nagemaakt. De steen moest niet puur geel zijn maar over een lichtrode nuance beschikken. Om dit te bereiken heeft men de stenen

licht gesmoord om het ijzergehalte van de steen te activeren.

Ook de messing kozijnen werden gereconstrueerd. Omdat haast geen enkel profiel nog standaard was, werd in totaal 2,5 km profiel in Frankrijk opnieuw 'getrokken'. 8500 messing schroefjes en boutjes werden ervoor gemaakt.

Lichter en vrolijker

Locher is zeer tevreden over zijn 'nieuwe' museum. Blij is hij dat het publiek na de sluiting van anderhalf jaar in drommen het vernieuwde museum komt bezoeken.

De gewone bezoeker, denkt Locher, zal niet al het werk zien dat verricht is tijdens de restauratie. Wat opvalt voor de 'slordige' kijker is vooral dat het museum schoner, lichter en vrolijker is geworden. En Hans Locher kan nu door het museum lopen zonder dat zijn blik naar uit elkaar vallende tegels en andere gebreken wordt getrokken.

adres: Stadhouderslaan 41

	herkomst: Hillen & Roosen Perspectief	datum: 1999 neg.nr.:
--	---------------------------------------	-------------------------